



## STORTINGET

# Innst. 70 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget  
fra finanskomiteen

Dokument 8:160 S (2018–2019)

**Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Lars Haltbrekken, Freddy André Øvstegård og Arne Nævra om rettferdig skattlegging av internasjonale selskap**

gen må inkludere innføringen av en egen omsetningsavgift på digital virksomhet, slik mange EU-land har gjort eller planlegger å gjøre, og et omvendt kredittfradrag for å bekjempe overskuddsflytting.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse.

Til Stortinget

### Bakgrunn

I dokumentet ble det 29. mai 2019 fremmet følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre kildeskatt på royalties og renter i forbindelse med statsbudsjettet for 2020.
2. Stortinget ber regjeringen ta nødvendige steg, inkludert å fremme eventuelle nødvendige lovforslag, for å inkludere faktisk skattebetaling i anskaffelsesregelverket, og sette som forutsetning at for å kunne delta i en anbudsprosess, må et selskap rapportere om hvor mye skatt selskapet har betalt de siste årene, og rapportere omsetning, reelle eiere og kostnadsstruktur.
3. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan verdien av brukere som innsatsfaktor i produksjonen av digitale tjenester kan regnes inn, og hvordan gevinsten av denne verdiskapningen kan fordeles mer rettferdig, og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.
4. Stortinget ber regjeringen utrede det norske handlingsrommet i påvente av enighet om et internasjonalt rammeverk for mer rettferdig skatt. Utrednin-

### Komiteens merknader

#### Overordnet

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Henrik Asheim, Mudassar Kapur, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Knut Magne Flølo og Bård Hoksrud, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Abid Q. Raja, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Une Bastholm, og fra Rødt, Seher Aydar, viser til Dokument 8:160 S (2018–2019) som har til hensikt å sikre en rettferdig skatteinngang til Norge, inkludert fra multinasjonale selskaper. Finansministeren har uttalt seg om forslagene i dokumentet i brev av 24. juni og 29. oktober 2019. Brevene følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til Innst. 164 S (2017–2018) til Dokument 8:69 S (2017–2018), hvor en enstemmig finanskomité påpekte

«viktigheten av å ha et effektivt skattesystem og internasjonale løsninger som sørger for at multinasjonale selskaper beskattes, og som reduserer muligheten for både skattereduserende tilpasninger og dobbeltbeskatning».

Komiteen minner om at den norske skattepolitikken har vært bygget på ønsket om å etablere brede skattegrunnlag. Stor svikt i skatteinnngang, uansett årsak, vil medføre enten at skattesatsene må økes eller at velferdstilbud og andre offentlige utgifter må reduseres.

Komiteen understreker at det er viktig at skattesystemet har stor tillit i befolkningen og oppleves rimelig og rettferdig. Svekket tillit vil kunne undergrave viljen til å bidra til finansiering av offentlige velferdssoppgaver. Hvis store, lønnsomme selskaper betaler betydelig lavere skatt enn konkurrenter og privatpersoner, vil mange oppfatte dette som urettferdig. Det samme gjelder hvis multinasjonale selskaper over tid får hente ut verdier fra Norge med langt lavere beskatning enn norske selskaper.

Komiteen mener det er viktig for både bærekraften i velferdssamfunnet og tilliten til myndighetene og våre felles institusjoner at skatteomgåelse og overskuddsflytting bekjempes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt deler forslagsstillernes bekymring for at nye forretningsmodeller, komplekse selskapsstrukturer og overskuddsflytting går ut over evnen til å finansiere velferdstjenester. Disse medlemmer viser til at det i Meld. St. 4 (2015–2016) Bedre skatt ble konstatert at skattegrunnlagene har blitt mer mobile, og at vi fremover må sikre at Norge har et robust skattegrunnlag som er tilpasset denne utviklingen.

Disse medlemmer minner om at finanskomiteen ved flere anledninger de siste årene har behandlet problematikken knyttet til mer effektiv skattlegging av multinasjonale selskaper og skattlegging av selskaper med digitale inntjeningsplattformer, blant annet i Innst. 164 S (2017–2018) til Dokument 8:69 S (2017–2018) og i Innst. 282 S (2018–2019) til Meld. St. 13 (2018–2019). Det vises også til at Stortinget har bedt regjeringen følge opp dette arbeidet gjennom vedtak i tilknytning til Dokument 8:69 S (2017–2018).

Disse medlemmer mener at regjeringen ikke gjør nok i kampen mot skatteomgåelse. Regjeringen gjemmer seg i for stor grad bak internasjonale prosesser og unnlater å ta nødvendige initiativer selv både nasjonalt og internasjonalt. Selv om disse medlemmer anerkjenner finansministerens poeng om at skattlegging av multinasjonale selskaper krever internasjonale løsninger, mener disse medlemmer ikke at det dermed er grunnlag for å avstå fra alle nasjonale tiltak. For-

handlinger om endringer i internasjonalt skatteregulverk kan ta svært lang tid, og det er ingen garanti for at disse endringene vil være tilstrekkelige dersom en enighet oppnås. Disse medlemmer mener det er grunnlag for å innføre noen nasjonale endringer alt nå, slik bl.a. forslagsstillerne påpeker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest høsten 2020 legge frem konkrete forslag som ivaretar intensjonen i Dokument 8:160 S (2018–2019) om å redusere skatteomgåelse og som samtidig ivaretar andre hensyn som å sikre norske foretaks konkurransevne, trygge norske arbeidsplasser og unngå unødvendig byråkrati.»

Disse medlemmer vil framheve at nasjonale skattegrep ikke trenger å være til konkurranseulempe for norsk næringsliv overfor utenlandsk næringsliv, men at det motsatte like gjerne kan være tilfelle. Det er imidlertid en forutsetning at slike skattegrep tar hensyn til at næringslivet er mangfoldig, og at introduksjon av nytt regelverk kan medføre en særlig stor belastning for små og mellomstore bedrifter. Forslag om nye regler for skatt og åpenhet som isolert sett kan være positive, kan i sum være unødvendig byråkratidrivende.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av å ta en aktiv pådriverrolle i det internasjonale samarbeidet. Omfattende alenegang og innføring av drastiske tiltak uten tilstrekkelig konsekvensanalyse og internasjonalt samarbeid vil være like uheldig som å legge seg mer eller mindre passivt bak OECD, EU eller andre internasjonale aktører.

Disse medlemmer understreker at tiltak mot skatteomgåelse må være riktig innrettet for å ha ønsket effekt. Det er regjeringens oppgave å påse at slike tiltak utredes og gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser for øvrig til egne merknader og forslag i Innst. 164 S (2017–2018) og Innst. 338 S (2016–2017).

### Skattegrunnlag

Komiteen viser til at utviklingen med kompliserte selskapsstrukturer og nye måter for et selskap eller individ å ha kontroll over andre selskaper på, gjør det vanskeligere for skattemyndighetene enn før å sikre at selskapene skattes riktig. Dette fører igjen til at bedrifter ikke konkurrerer på like vilkår.

Komiteen viser til at dagens selskapskatt videre forutsetter at inntekter skal skattes der produksjonen eller verdiene blir skapt. I en økonomi hvor stadig mer av verdiene ikke er materielle, men digitale og grenseoverskridende, mener komiteen det må oppdatert

lovgivning til for å definere hvordan verdiene skal beregnes for skattlegging. Mangel på omforente internasjonale avtaler gjør det også lettere for store multinasjonale selskaper å registrere sine ulike inntekter i stater med lav selskapsbeskatning.

Komiteen registrerer at det har vært stor utvikling i arbeidet for å sikre skatteinngangen fra multinasjonale selskaper de siste årene. Flere land i og utenfor Europa har vedtatt eller arbeider med forslag til egne nasjonale regler. Dette gjelder Frankrike, Storbritannia, Spania, Italia og Tsjekkia, men også Sør-Korea, Israel og India. Også i Tyskland og Danmark arbeides det med slike forslag.

Komiteen viser videre til arbeidet som er gjort av EU-kommisjonen, og som nå pågår i OECD, gjennom OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS, for å utvikle bedre internasjonale rammeverk for beskatning. Komiteen viser til at OECD 9. oktober i år la frem et forslag i prosessen knyttet til Pilar 1 hvor det jobbes for å finne en internasjonal løsning knyttet til skattlegging av dagens digitaliserte økonomi. Finansdepartementet viser til at forslaget som nå foreligger fra OECD-sekretariatet, innebærer at det arbeides videre med ett forslag som bygger på fellestrekkene i tre tidligere forslag og at det konsentrerer seg om forbrukerrettede virksomheter. Forslaget omfatter ikke utvinningsindustriene. Komiteen viser til at dette innebærer at naturressurser derfor vil fortsette å skattlegges der de utvinnes og ikke i sluttledet av en verdikjede. Komiteen tar til etterretning at målet om å legge frem en rapport med forslag til omforente løsninger for G20 i 2020 ligger fast. Komiteen vil understreke viktigheten av dette arbeidet. Samtidig ser komiteen at arbeidet med å utvikle felles internasjonale reguleringer kan ta lang tid, blant annet fordi konsensusprinsippet i OECD krever full enighet mellom landene, og selve implementeringen også vil ta tid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt, viser til at rentebegrensningsregelen og hjemmehørendebegrepet er strammet inn for å motvirke tilpasninger, og at det er innført land-for-land-rapportering til skattemyndighetene for store multinasjonale foretak. Flertallet viser videre til at det er innført en unntaksregel som innebærer at utbytte fra utenlandske selskaper ikke er skattefritt etter fritaksmetoden hvis det utdelende selskap har fått fradrag for utbyttet, og det er vedtatt lovfesting av omgåelsesregelen.

Flertallet mener likevel det gjenstår flere viktige utfordringer knyttet til de internasjonale skattereglene. I OECDs BEPS-rapport om skatt i den digitale økonomien ble det fremhevet at digitalisering av økonomien forsterker utfordringene med beskatning av multinasjonale selskaper. Det ble videre erkjent at digitaliseringen rei-

ser bredere utfordringer enn problemer med overskuddsflytting. Flertallet viser til at dette særlig gjelder tilknytningen mellom verdiskapingen som gir opphav til skattbar inntekt og skattejurisdiksjon, utnyttelse av data i slik verdiskaping, og hvordan ulike typer av inntekt skal klassifiseres for skatteformål.

Flertallet viser til at OECD i februar sendte ut et høringsnotat med flere forslag for å møte skattemessige utfordringer i den digitale økonomien. Det ble videre avholdt en offentlig konsultasjon. Basert på høringsnotatet og den offentlige konsultasjonen er det utarbeidet et arbeidsprogram for det videre arbeidet. Målet for arbeidet er å komme frem til en konsensusbasert, stabil og langsiktig internasjonal skatteløsning som fjerner behovet stadig flere land ser for å innføre egne kortsiktige tiltak for å sikre seg skatteinntekter fra digital verdiskaping. Flertallet viser til at OECD i oktober d.å. kom med et forslag til nye regler som skal legge til rette for videre forhandlinger i forumet Inclusive Framework (IF), som omfatter 134 land, om en langsiktig internasjonal løsning for beskatning av digitale selskaper.

Flertallet viser til at reglene i forslaget fra OECD gjelder skattemessig tilknytning til markeder uten fysisk tilstedeværelse, og om omfordeling av rett til å skattlegge deler av store flernasjonale selskapers inntekt. Forslaget vil få særlig betydning for markedsføring og salg direkte mot forbrukere. Flertallet mener OECD med dette forslaget bringer arbeidet mot en bred internasjonal konsensusløsning et langt steg videre. Flertallet understreker at det er viktig at Norge fortsetter å bidra inn i arbeidet i OECD.

Flertallet mener at lovfesting av omgåelsesregelen, som Stortinget nylig har vedtatt, er et fornuftig tiltak mot uønsket skatteplanlegging og overskuddsflytting.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det under regjeringen Solberg er gjennomført mange viktige tiltak for å motvirke overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlaget.

Dette flertallet støtter intensjonen bak forslaget, men dette flertallet mener at skattlegging av internasjonale selskaper utgjør en internasjonal utfordring som krever internasjonale løsninger. Dette flertallet mener derfor Norge bør fortsette med å støtte opp under det internasjonale arbeidet med å finne felles internasjonale løsninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har merket seg at flere av landene i OECD har betydelige inntekter knyttet til det å være et lavskatteland. Dette kan gjøre det krevende å oppnå enighet. Også land som er hovedbase for store digitale selskaper, motsetter seg

ofte internasjonale reguleringer som har til hensikt å fordele inntektene bedre mellom landene hvor verdien skapes. Det er derfor ikke sikkert at EU eller OECD vil komme til enighet de nærmeste årene på en måte som både er rettferdig og i Norges interesse.

Disse medlemmer vil understreke at det er store fordeler med internasjonale rammeverk for skattlegging av grenseoverskridende næringsaktivitet. Når flere andre land, herunder viktige handelspartnere for Norge, nå fornyer sine nasjonale skatteregler for å definere hvordan de skal skattlegge nye forretningsmodeller, setter det imidlertid diskusjonen om det samme her i Norge i nytt lys.

Disse medlemmer registrerer at teknologisk utvikling, som digitalisering, gjør det mulig for selskaper å organisere virksomheten sin og inntjeningsmodeller på stadig nye måter, og at denne utviklingen går svært raskt. Multinasjonale selskaper med digitale inntjeningsplattformer er bare ett av flere eksempler på forretningsmodeller som i dag skattlegges lavt i Norge. Dette gjør det naturlig med en gjennomgang av dagens skattesystem og hvilke tilpasninger som kan sikre en bedre og mer rettferdig skatteinngang, i tilknytning til og i påvente av flere internasjonale rammeverk.

Disse medlemmer mener også at det er et selvstendig behov for å samle kunnskap om hvordan de rammeverkene som i dag diskuteres i OECD og EU, vil påvirke norske interesser og våre verdier, og hva slags skattemodeller Norge bør jobbe for.

Disse medlemmer mener at en utredning med mandat til å anbefale tilpasninger og endringer i det norske skattesystemet for å hindre svikt i skattegrunnlag som følge av nye selskapsformer og nye inntjeningsmodeller, vil kunne se på flere av dagens utviklingstrekk samtidig.

Disse medlemmer mener det er en fordel om en slik utredning følger tett med på arbeidet i OECD og EU, og henter erfaringer fra andre land som har tilpasset og innført nye, nasjonale skatteregler på området. Slik har Norge en mulighet til å vurdere justeringer av norske skatteregler og harmonere disse på en best mulig måte med en eventuell internasjonal enighet.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen – i påvente av et internasjonalt rammeverk i OECD – utrede alternativer til tilpasninger og endringer i det norske skattesystemet som skal ha til hensikt å hindre svikt i skatteinngang til Norge, som følge av nye selskapsstrukturer og forretningsmodeller som i liten grad fanges opp med dagens skatteregler.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og

Rødt viser til egne merknader om lovfesting av omgåelsesregelen i Innst. 24 L (2019–2020) under punkt 2.2 «Rettsforholdet knyttet til Rt. 2014 s. 227».

### Kildeskatt på royalty og renter

Komiteen viser til at Skatteutvalget i NOU 2014:13 anbefalte at det burde innføres særlige skatteregler for betalinger av royalty og renter. Utvalget mente at en kildeskatt på royalty kunne være et egnet tiltak for å motvirke overskuddsflytting og hindre dobbel ikke-beskatning av inntekter som er særlig mobile. Regjeringen signaliserte i Meld. St. 4 (2015–2016) at det ville komme et høringsnotat om kildeskatt på royalty og renter og i Prop. 1 LS (2018–2019) at det ville fremmes et forslag om dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, har merket seg at regjeringen tar sikte på å sende ut et høringsnotat om kildeskatt på renter og royalty i 2019 og å fremme et lovforslag i 2020. Flertallet understreker viktigheten av et forslag om kildeskatt på royalty og renter, og imøteser regjeringens oppfølging av det varslede høringsnotatet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt støtter å innføre kildeskatt på royalties og renter. For at kildeskatt på royalties og renter skal bli effektivt, mener disse medlemmer at skatteavtaler må reforhandles med sikte på at kildeskatt på royalties og renter kan innføres for alle land. Dette haster å få på plass, og disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen reforhandle inngåtte skatteavtaler med sikte på å kunne innføre kildeskatt på royalties og renter.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre kildeskatt på royalties og renter senest i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2020.»

### Offentlige anbud

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til stortingsmeldingen om offentlige anskaffelser som ble behandlet av Stortinget i juni 2019, som blant annet inneholder omtale av viktigheten av åpenhet i offentlige anskaffelser og bekjempelse av useriøse aktører. Flertallet viser også til regjeringens satsing på eBevis vil nå gjøre det lettere både å hente inn informasjonen og å få den i sanntid, slik at de useriøse enklere kan lukes ut. Det vises videre til Stortingets bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2019 på

20 mill. kroner til etableringen av et register for reelle rettighetshavere. Formålet med registeret er å innhente, registrere, lagre og gi innsyn i opplysninger om reelle rettighetshavere. Registeret vil blant annet bidra til økt åpenhet om aksjeeiere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at forvaltning av fellesmidler gjennom offentlige anbudsprosesser stiller særskilt strenge krav til åpenhet og likebehandling. Alle aktører skal kunne konkurrere om kontrakter på like vilkår, og skattebetalerne skal ha tilgang til god informasjon om hvordan skattepengene brukes og hvem som forvalter dem.

Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig å styrke kravene til åpenhet for selskaper som deltar i offentlige anbudsprosesser. Offentlig sektor er en stor innkjøper av varer og tjenester, og åpenhetskrav for offentlige innkjøp vil kunne bidra til større åpenhet i hele markedet.

Disse medlemmer mener det er viktig med god og oppdatert informasjon om reelle eiere i selskaper, det vil si hvilke personer som kontrollerer hva. Disse medlemmer understreker at innføring av eierskapsregisteret er svært positivt, men på grunn av den planlagte terskelen for å måtte rapportere til registeret, er det mange eierskapsforhold som ikke vil fremgå i registeret.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke kravene til åpenhet om eierskap og skatt i offentlige anskaffelser.»

Disse medlemmer viser til merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt i Innst. 143 L (2018–2019), med tilhørende mindretallsforslag 1, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innhente erfaringer fra andre land med liknende eierskapsregistre og bruk av ulike terskelverdier og utrede lavere terskelverdi enn 25 pst. for å sikre at Norge er et foregangsland når det gjelder åpenhet, og en oppfølging av både Stortingets vedtak i Innst. 298 S (2014–2015) og EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv.»

Disse medlemmer mener alle med ærlige intensjoner har alt å tjene på åpenhet rundt eierskap, og at det offentlige bør gå foran og kreve at selskaper synliggjør sine reelle eiere der hvor det skal inngås kontrakt med det offentlige.

Disse medlemmer viser til at det er frivillig for bedrifter å delta i offentlige anbud, og at disse dermed

selv kan velge om de vil oppfylle fastsatte krav om åpenhet i anbudsprosesser eller om de ikke ønsker å delta. Dette gir stort handlingsrom for å sette helt grunnleggende og samfunnsmessig viktige krav til bedrifter som ønsker å delta i offentlige anbud. Disse medlemmer viser til at det en rekke ganger har blitt avslørt hvordan prosjekter betalt av skattebetalerne og det offentlige, har bidratt til å undergrave et rettferdig skattesystem gjennom alt fra skattejuks til sosial dumping. Mer åpenhet rundt skatt, omsetning, eiere og kostnadsstruktur vil gjøre det enklere for det offentlige å unngå useriøse aktører fra starten av. Dette vil bidra til bedre rammebetingelser for det store flertallet av bedrifter som driver seriøst.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta nødvendige steg, inkludert å fremme eventuelle nødvendige lovforslag, for å inkludere faktisk skattebetaling i anskaffelsesregelverket, og sette som forutsetning at for å kunne delta i en anbudsprosess må et selskap rapportere om hvor mye skatt selskapet har betalt de siste årene, og rapportere omsetning, reelle eiere og kostnadsstruktur.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet påpeker at det ikke er et mål å pålegge bedrifter en størst mulig rapporteringsbyrde. Snarere er det et mål å redusere slike byrder for bedriftene. Disse medlemmer anerkjenner at økte krav til åpenhet isolert sett er et gode, men fremholder at en innskjerpelse på dette området må forutsettes gjennomført uten samlet sett å øke bedriftenes rapporteringsbyrde. Især bør små og mellomstore bedrifter skånes. Disse medlemmer påpeker at stadig nye rapporteringskrav, som hver i seg har gode og aktverdige begrunnelser, i sum kan redusere den frie konkurransen og gi fordeler til nettopp slike store og multinasjonale selskaper hvis eierstruktur synes å uroe forslagsstillerne. Summen av krav kan nemlig bli u håndterlig for små og mellomstore bedrifter. Disse medlemmer forutsetter at det tas behørig hensyn til disse forhold og små og mellomstore bedrifters situasjon når regelverket utvikles videre.

## Annet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at kreditfradrag er en metode for å hindre dobbeltbeskatning når to land krever beskatning av et overskudd eller en pengestrøm, og at omvendt kreditfradrag er å innføre det samme for kostnader. Omvendt kreditfradrag vil kunne være et viktig verktøy for å bekjempe overskuddsflytting.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede det norske handlingsrommet i påvente av enighet om et internasjonalt rammeverk for mer rettferdig skatt. Utredningen må inkludere innføringen av en egen omsetningsavgift på digital virksomhet, slik mange EU-land har gjort eller planlegger å gjøre, og et omvendt kredittfradrag for å bekjempe overskuddsflytting.»

Disse medlemmer viser til at det i flere år har vært et flertall på Stortinget som har presset frem forbedringer av land-for-land-regelverket, men at dette flertallet nå er borte siden Kristelig Folkeparti ikke lenger er på side med pådriverpartiene. Disse medlemmer viser til at det i dag ikke er noe krav om at land-for-land-rapporteringen skal henge sammen med selskapenes reviderte årsregnskap. Det er derfor ikke reviderte tall som blir rapportert, og det er umulig å kontrollere om opplysningene som er benyttet i selskapets finansregnskap, også er opplyst om i land-for-land-rapporteringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt ønsker å utvide land-for-land-rapporteringen, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre forskriften om land-for-land-rapportering slik at den sikrer at der det skal gis utvidede opplysninger, skal dette gis i tråd med årsregnskap og uavhengig av materialitetsgrense.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser for øvrig til egne merknader og forslag i Innst. 164 S (2017–2018) og Innst. 338 S (2016–2017).

## Forslag fra mindretall

### Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

#### Forslag 1

Stortinget ber regjeringen – i påvente av et internasjonalt rammeverk i OECD – utrede alternativer til tilpasninger og endringer i det norske skattesystemet som skal ha til hensikt å hindre svikt i skatteinngang til Norge, som følge av nye selskapsstrukturer og forretningsmodeller som i liten grad fanges opp med dagens skatteregler.

#### Forslag 2

Stortinget ber regjeringen reforhandle inngåtte skatteavtaler med sikte på å kunne innføre kildeskatt på royalties og renter.

#### Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å innføre kildeskatt på royalties og renter senest i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2020.

#### Forslag 4

Stortinget ber regjeringen styrke kravene til åpenhet om eierskap og skatt i offentlige anskaffelser.

#### Forslag 5

Stortinget ber regjeringen innhente erfaringer fra andre land med liknende eierskapsregistre og bruk av ulike terskelverdier og utrede lavere terskelverdi enn 25 pst. for å sikre at Norge er et foregangsland når det gjelder åpenhet, og en oppfølging av både Stortingets vedtak i Innst. 298 S (2014–2015) og EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv.

#### Forslag 6

Stortinget ber regjeringen ta nødvendige steg, inkludert å fremme eventuelle nødvendige lovforslag, for å inkludere faktisk skattebetaling i anskaffelsesregelverket, og sette som forutsetning at for å kunne delta i en anbudsprosess må et selskap rapportere om hvor mye skatt selskapet har betalt de siste årene, og rapportere omsetning, reelle eiere og kostnadsstruktur.

#### Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede det norske handlingsrommet i påvente av enighet om et internasjonalt rammeverk for mer rettferdig skatt. Utredningen må inkludere innføringen av en egen omsetningsavgift på digital virksomhet, slik mange EU-land har gjort eller planlegger å gjøre, og et omvendt kredittfradrag for å bekjempe overskuddsflytting.

### Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

#### Forslag 8

Stortinget ber regjeringen endre forskriften om land-for-land-rapportering slik at den sikrer at der det skal gis utvidede opplysninger, skal dette gis i tråd med årsregnskap og uavhengig av materialitetsgrense.

### Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

#### Forslag 9

Stortinget ber regjeringen senest høsten 2020 legge frem konkrete forslag som ivaretar intensjonen i Dokument 8:160 S (2018–2019) om å redusere skatteomgåelse og som samtidig ivaretar andre hensyn som å sikre norske foretaks konkurransevne, trygge norske arbeidsplasser og unngå unødvendig byråkrati.

## **Komiteens tilråding**

Komiteens tilråding fremmes av Høyre, Framskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

## **vedtak:**

Dokument 8:160 S (2018–2019) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Lars Haltbrekken, Freddy André Øvstegård og Arne Nævra om rettferdig skattlegging av internasjonale selskap – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 26. november 2019

**Henrik Asheim**

leder

**Une Bastholm**

ordfører



DET KONGELIGE  
FINANSDEPARTEMENT

*Finansministeren*

Stortingets finanskomite  
Stortinget  
Karl Johansgate 22  
0026 OSLO

Deres ref  
2019/2682

Vår ref  
19/2686 -

Dato  
24.06.2019

**Dokument 8:160 S (2018-2019) - Representantforslag om rettferdig skattlegging av internasjonale selskap**

Jeg viser til forslaget fra representantene Kari Elisabeth Kaski, Torgeir Knag Fylkesnes, Lars Haltbrekken, Freddy Andre Øvstegård og Arne Nævra, der det bes om at regjeringen utreder ulike sider ved skattleggingen av multinasjonale selskap. I forslaget fremheves det at verdens fellesskap taper store skatteinntekter hvert år på grunn av lav beskatning av multinasjonale selskaper.

Det er riktig at multinasjonale selskaper kan oppnå lav beskatning på deler av overskuddet. En av grunnene til det er at de gjennom skatteplanlegging kan utnytte svakheter i nasjonalt og internasjonalt regelverk til å flytte skattbart overskudd fra konsernselskap i land med høy skattesats til konsernselskap i land med lav eller ingen beskatning av inntekten. Gjennom OECD/G20s BEPS-prosjekt (Base Erosion and Profit Shifting Project) er det oppnådd enighet om en rekke tiltak mot overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag. Dette er også fulgt opp med en rekke endringer og forslag til endringer i våre skatteregler, blant annet:

- Rentebegrensingsregelen er strammet inn.
- Utbytte fra utenlandske selskap er ikke skattefritt etter fritaksmetoden hvis det utdelende selskap har fått fradrag for utbyttet.
- Hjemmehørendebegrepet for selskaper er strammet inn og skal motvirke tilpasninger.
- Det er innført land-for-land rapportering til skattemyndighetene for store multinasjonale foretak.
- Det er fremmet forslag om lovfesting av omgåelsesregelen.
- Vi tar sikte på å sende et forslag om kildeskatt på renter og royalty på høring.



Men viktige utfordringer gjenstår. Digitalisering av økonomien forsterker utfordringene med beskatning av multinasjonale selskaper samtidig som det oppstår nye problemstillinger. Inclusive Framework er et samarbeidsorgan med 129 medlemsland som ble opprettet for å følge opp BEPS-prosjektet. De leder det internasjonale arbeidet for å finne globale løsninger for mer effektiv og rettferdig skattelegging i den digitale økonomien.

Inclusive Framework sendte i februar ut et høringsnotat med flere forslag for å møte skattemessige utfordringer i den digitale økonomien, og det ble avholdt en offentlig konsultasjon. Basert på høringsnotatet og den offentlige konsultasjonen er det utarbeidet en plan for det videre arbeidet. Arbeidsprogrammet består av to deler (pilarer).

Den første delen omhandler endringer i reglene for fordeling av beskatningsrett mellom land. Digitalisering av økonomien innebærer at selskap i økende grad kan betjene et marked uten å være fysisk til stede i landet markedet ligger. Det legger press på de internasjonale reglene om hvilke land som skal kunne skattlegge inntekten. Forslagene innebærer en forskyvning av beskatningsrett mellom land, med økt beskatningsrett til landene der kundene eller brukerne befinner seg.

Den andre delen gjelder regler som skal motvirke overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag. Denne delen av arbeidet skal håndtere gjenstående problemstillinger gjennom regler som skal sikre at multinasjonale selskap skattlegges over et visst minimumsnivå.

Målet i arbeidsplanen er å komme frem til internasjonal enighet om løsninger som skal presenteres i en rapport som skal legges frem i 2020.

Samtidig har flere europeiske land innført eller planlegger å innføre midlertidige tiltak for å skattlegge multinasjonale selskap med høy omsetning i Europa basert på digitaliserte forretningsmodeller. Disse tiltakene er i form av avgifter på brutto omsetning av visse digitale tjenester. Dette gjelder blant annet land som Frankrike, Storbritannia, Østerrike, Italia og Spania. Andre land har uttrykt klar motstand mot slike midlertidige tiltak. Dette gjelder blant annet Sverige, Finland og Danmark.

I representantforslagets punkt tre og fire foreslås det å utrede internrettslige forslag som skal påvirke hvordan beskatningsrett skal fordeles mellom land, og hvordan vi kan sikre et visst beskatningsnivå for multinasjonale selskaper. Skattleggingen av multinasjonale selskaper i en stadig mer digitalisert økonomi, reiser problemstillinger som omfatter mange land og krever internasjonale løsninger. Jeg mener derfor vårt primære mål må være å bidra til arbeidet som gjøres i regi av Inclusive Framework. Slik kan vi skattlegge multinasjonale selskaper effektivt, og redusere muligheten for uheldige tilpasninger og tilfeller av dobbeltbeskatning. Norge deltar i Inclusive

Framework, og vi deltar også i flere arbeidsgrupper som utreder ulike sider av forslagene.

I punkt fire foreslås det også å utrede midlertidige løsninger, og det pekes på en omsetningsavgift på digital virksomhet. Det er som regel mest fornuftig å skatlegge økonomisk aktivitet på grunnlag av overskudd, og ikke på grunnlag av bruttostørrelser som omsetning eller produsert mengde. Innføring av ulike former for skatt på brutto omsetning av digitale tjenester kan ha negativ effekt på handel, vekst og investeringer. Dette taler imot en omsetningsavgift på digitale tjenester. Dersom det ikke lykkes å oppnå internasjonal enighet, mener jeg vi likevel vi må vurdere slike tiltak.

Jeg viser for øvrig til omtalen i Prop. 1 LS (2018-2019) kapittel 34 der det i forbindelse med anmodningsvedtak nr. 711, 712 og 713 (2017-1018), uttales at regjeringen høsten 2019 vil komme tilbake med en oppdatering om det internasjonale arbeidet på dette området og hvordan dette følges opp fra regjeringens side.

I tillegg til å finne felles internasjonale løsninger er det viktig å gjøre våre nasjonale regler så robuste som mulig for å motvirke overskuddsflytting. I representantforslagets punkt en bes det om at regjeringen legger frem forslag om kildeskatt på renter og royalty i forbindelse med statsbudsjettet 2020. Som nevnt ovenfor, tar vi sikte på å sende et forslag om kildeskatt på renter og royalty på høring. Jeg mener det er fornuftig å gjennomføre en offentlig høring av forslaget i tråd med utredningsinstruksen, før de endelige reglene foreslås.

Jeg vil også vise til det arbeidet som foregår på merverdiavgiftsområdet i OECD og som også inngår i BEPS-prosjektet. Det er utarbeidet retningslinjer for merverdiavgift og internasjonal handel som over 100 jurisdiksjoner har sluttet seg til. Dette innebærer særlig at destinasjonsprinsippet gjelder. Ved handel av tjenester og varer fra næringsdrivende til forbrukere i andre land betyr dette at landet hvor forbrukeren er hjemmehørende har beskatningsretten uavhengig av om selgeren er etablert i dette landet. Dette gjennomføres ved forenklede registreringsordninger. Norge var tidlig ute med å innføre slik beskatning av elektroniske tjenester og provenyet av denne handelen er økende. Norge arbeider nå også med å foreslå forenklede registreringsordninger for salg av varer til forbruker i Norge uavhengig av verdien på varene. Et forslag om dette er nå ute på høring og forslaget er inspirert av OECDs retningslinjer.

Når det gjelder representantforslagets punkt to om endring av hvilke krav som skal stilles for å kunne delta i anbudprosesser, ligger regelverket for dette i Nærings- og fiskeridepartementet. Jeg er likevel kjent med at Direktoratet for forvaltning og IKT (KMD) og Brønnøysundregistrene (NFD) har etablert tjenesten eBevis, som skal gi offentlige oppdragsgivere sanntidstilgang til dokumentasjon i tilknytning til anskaffelser og kontraktsoppfølging, og være et verktøy for å kontrollere om leverandører er seriøse. I regjeringens reviderte strategi mot arbeidslivskriminalitet, som ble lagt frem 5. februar 2019, er det uttalt at Direktoratet for forvaltning og IKT i 2019 vil vurdere

hvilke registre som er aktuelle for en utvidelse av tjenesten på anskaffelsesområdet. Det er naturlig at spørsmål om hvilke opplysninger det skal stilles krav om for å kunne delta i offentlige anbudsprosesser, blir vurdert som en del av, eller i forlengelsen av dette arbeidet.

Med hilsen



Siv Jensen



DET KONGELIGE  
FINANSDEPARTEMENT

*Finansministeren*

Stortingets finanskomite  
Stortinget  
Karl Johansgate 22  
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref  
19/2686 -

Dato  
29.10.2019

**Dokument 8:160 S (2018-2019) - Representantforslag om rettferdig skattlegging av internasjonale selskap - anmodning om ytterligere kommentar**

Jeg viser til brev 22. oktober 2019 fra finanskomiteen og representanten Une Bastholm, saksordfører for behandlingen av Dokument 8:160 S (2018-2019) Representantforslag om rettferdig skattlegging av internasjonale selskap. Jeg viser også til mitt brev i samme sak 24. juni i år. Det er videre gitt en omtale av det internasjonale samarbeidet for å finne omforente løsninger på utfordringene i den digitaliserte økonomien, og departementets vurdering av dette, i Prop. 1 LS (2019-2020).

I førstnevnte brev vises det til et forslag fra OECD-sekretariat lagt frem 9 oktober i år og at dette forslaget berører representantforslaget i Dokument 8:160 S (2018-2019). Det bes om min kommentar.

Forslaget som ble lagt frem av OECDs sekretariat gjelder Pilar 1 om omfordeling av beskatningsrett i Inclusive Frameworks (IF) arbeid med å finne en internasjonalt omforent løsning knyttet til skattemessige utfordringer ved digitaliseringen av økonomien. Forslaget innebærer et steg fremover i prosessen skissert i arbeidsprogrammet som ble lagt frem i mai i år, hvor det i Pilar 1 forelå tre forslag til løsninger. Forslaget som nå foreligger fra OECD-sekretariatet innebærer at det arbeides videre med ett forslag som bygger på fellestrekkene i de tre forslagene i arbeidsprogrammet og konsentrerer seg om forbrukerrettede virksomheter.

Det er positivt at det internasjonale arbeidet konsentreres om ett forslag i Pilar 1. Dette styrker muligheten for å finne en omforent løsning. Det er videre positivt at det legges opp til at utvinningsindustriene ikke omfattes av forslaget. Grunnrente knyttet til

utnyttelse av naturressurser er det rimelig å skattlegge der forekomstene finnes og utvinnes, og ikke i sluttledet av en verdikjede der konsumentene av de endelige produktene, der naturressursene eventuelt inngår som en råvare, finnes.

Norge deltar gjennom Finansdepartementet i det videre arbeidet i de relevante arbeidsgruppene som utreder forslaget.

Det vil avholdes et konsultasjonsmøte om forslaget i Pilar 1 21-22. november i Paris. Det ventes at det vil sendes ut et forslag i Pilar 2, om tiltak som skal sikre at inntekter skattlegges på et visst minimumsnivå, om kort tid og det planlegges et konsultasjonsmøte om dette i desember.

Målet om å legge frem en rapport med forslag til omforente løsninger for G20 i 2020 ligger fast.

Med hilsen



Siv Jensen





